

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 801/2023
08.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Иван Иванковић, адвокат из ..., против туженог ЈП ЕПС Београд, Огранак РБ „Колубара“, Лазаревац, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3569/22 од 08.11.2022. године, у седници одржаној 08.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3569/22 од 08.11.2022. године у ставовима првом, другом и трећем изреке, тако што се **ОДБИЈАЈУ**, као неосноване, жалбе тужилаца и туженог и потврђује пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 547/2019 од 11.07.2022. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против става четвртог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3569/22 од 08.11.2022.године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцима накнади трошкове ревизијског поступка и то: тужиоцу АА из ... од 40.500,00 динара; тужиоцу ББ из ... од 72.500,00 динара и тужиоцу ВВ из ... од 68.600,00 динара, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1 547/2019 од 11.07.2022. године, ставовима 1, 2. и 3. изреке, усвојени су тужбени захтеви тужилаца па је тужени обавезан да им на име мање исплаћене зараде по основу сменског рада исплати износе, са законском затезном каматом, наведене у тим ставовима изреке, као и да за тужиоце на те износе уплати надлежном Републичком фонду за ПИО запослених доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање. Ставом 4. изреке, тужени је обавезан да на име трошкова парничног поступка исплати тужиоцима износ од 169.680,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности одлуке о трошковима парничног поступка па до исплате.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 3569/22 од 08.11.2022. године, преиначио пресуду Основног суда у Лазаревцу П1 547/2019 од 11.07.2022. године у ставовима 1, 2. и 3. Изреке, тако што су одбијени, као неосновани тужбени захтеви тужилаца којим су тражили да се тужени обавезе да им на име мање исплаћене зараде по основу сменског рада исплати износе, са законском затезном каматом наведене у том ставу изреке као и да за тужиоце на те износе уплати надлежном Републичком фонду за ПИО запослених доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање. Ставом другим изреке, преиначено је решење о парничним трошковима садржано у ставу четвртм изреке пресуде Основног суда у Лазаревцу П1 547/2019 од 11.07.2022. године тако што је одбијен захтев тужилаца да се обавезе тужени да им на име трошкова парничног поступка исплати износ од 169.680,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности одлуке о трошковима парничног поступка па до исплате а обавезани су тужиоци да туженом на име накнаде парничних трошкова исплате и то: тужилац АА износ од 4.357,00 динара; тужилац ББ износ од 12.719,00 динара и тужилац ВВ износ од 11.929,00 динара. Ставом трећим изреке, тужиоци су обавезани да туженом накнаде трошкове поступка по жалби у износу од 16.076,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су изјавили благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија основана у делу одлуке о главној ствари а неоснована у делу одлуке о трошковима парничног поступка.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, неспорно је да су тужиоци у радном односу код туженог и да рад обављају тако што сваки други дан раде у времену од 7 до 19 часова. Вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке утврђено је да је тужиоцима тужени, у утуженом периоду, зараду исплаћивао тако што је обрачунавао на основицу коју чини основна зарада, у складу са одредбом члана 38. Посебног колективног уговора за ЕПС, без увећања за рад у смени од 8,9% на начин прописан одредбом члана 38. став 1. тачка 4. Појединачног колективног уговора туженог, па је вештак обрачунао разлику до потпуног увећања зараде и то: тужиоцу АА за период од 01.07.2016. до 30.06.2019. године у укупном износу од 145.929,18 динара; тужиоцу ББ за период од 01.07.2016. до 30.06.2019. године у укупном износу од 61.419,09 динара и тужиоцу ВВ у периоду од 01.06.2016. до 30.06.2019. године у укупном износу од 106.454,85 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужилаца усвојио и туженог обавезао да им исплати разлику мање исплаћене зараде по основу сменског рада, у утуженом периоду, као и да за тужиоца на те износе уплати надлежном Републичком фонду за ПИО запослених доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, на основу одредбе члана 8, члана 104. став 1, члана 105, члана 118, члана 119. и члана 120. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.

24/05... 33/13) и одредбе члана 38. став 1. тачка 4. Појединачног колективног уговора за ЕПС од 28.01.2015. године, имајући у виду да тужени, у периоду утужења, тужиоцима зараду није обрачунао у складу са Законом о раду, а да је такође дужан да на досуђене износе уплати за тужиоце доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО сагласно одредбама чл. 2, 3. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 84/04... 5/16).

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужилаца одбио јер је закључио да чињеница да су тужиоци сваки други дан радили у периоду од 7 до 19 часова не води закључку да су они обављали сменски рад, пошто смену нису мењали већ су радили у једној смени која траје 12 сати. По мишљењу другостепеног суда, такав рад није сменски рад па тужиоцима не припада право на увећање зараде за сменски рад прописано Посебним колективним уговором за ЕПС, у износу од 8,9%.

По оцени Врховног касационог суда, тужиоци основано у ревизији указују да је другостепени суд погрешно применио материјално право преиначењем првостепене пресуде.

Одредбом члана 108. став 4. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), прописано је да општим актом и уговором о раду могу да се утврде и други случајеви у којима запослени имају право на увећану зараду, као што је увећање зарада по основу рада у сменама.

На основу одредбе члана 38. став 1. тачка 4. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије („Службени гласник РС“, бр. 15/5) предвиђено је да се основна зарада запосленог увећава за рад у сменама за 8,9%.

Према Директиви Европске уније 2003/88-ЕС, сменски рад је дефинисан као начин организације рада у коме радници мењају једни друге на истом радном месту у складу са одређеним обрасцем, укључујући и образац ротирања који може бити непрекидан или без прекида (континуиран или дисконтинуиран) изискујући потребу да радник ради у различито време током одређеног периода, дању или ноћу, а турнус се у свом језичком значењу изједначава са сменским радом. Директива Европске уније није извор права али њен садржај помаже тумачењу појма сменског рада.

У конкретном случају, тужиоци су, у утуженом периоду, радили по моделу радног времена 12/36, што значи да су радили у сменама а тужени им није увећао зараду у складу са одредбом члана 38. став 1. тачка 4. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије и члана 108. став 4. Закона о раду, па је првостепени суд правилно усвојио њихов тужбени захтев и туженог обавезао да им исплати разлику зарада и припадајуће доприносе Републичком фонду ПИО, као и да им накнади трошкове парничног поступка, на основу одредбе члана 153. став 1. и члана 154. Закона о парничном поступку, у правилно обрачунатом износу од 169.680,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом почев од дана извршности па до исплате. Тужиоцима не припада накнада трошкова на име ангажовања пуномоћника, адвоката за састав још једног поднеска јер им тај трошак није био потребан у смислу одредбе члана 154. Закона о парничном поступку, као ни за приступ њиховог пуномоћника на неодржаним рочиштима 03.11.2021. и 21.02.2022. године, јер су та рочишта одложена њиховом кривицом, у смислу одредбе члана 155. став 1. истог Закона, како је правилно

закључио првостепени суд. Другостепени суд је правилно одбио захтев тужилаца за накнаду трошкова поступка по жалби против решења о трошковима парничног поступка садржаног у првостепеној пресуди јер они у том поступку нису успели па им не припада право на накнаду трошкова жалбеног поступка.

Из тих разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, а одлуку као у ставу другом изреке применом одредбе члана 416. став 1 у вези члана 420 . став 6. истог Закона.

Тужиоци су успели у ревизијском поступку па им припада право на накнаду трошкова тог поступка, на основу одредбе члана 153. став 1. и члана 154. Закона о парничном поступку. Трошкови признати тужиоцима обухватају њихове издатке на име ангажовања пуномоћника, адвоката, за састав ревизије и то: тужиоцу АА од 18.000,00 динара а тужиоцима ББ и ВВ у износима од по 9.000,00 динара, применом важеће Адвокатске тарифе и на име судских такси и то: тужиоцу АА на ревизију од 8.720,00 динара и одлуку по ревизији од 13.080,00 динара; тужиоцу ББ на ревизију од 25.400,00 динара и одлуку по ревизији од 38.100,00 динара и тужиоцу ВВ на ревизију од 23.840,00 динара и одлуку по ревизији од 35.760,00 динара, применом важеће Таксене тарифе.

Из тих разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу трећем изреке донео применом одредбе члана 165. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић